

Peníze

Kapitálový trh

Rok 2003 patřil akciím. Rychlý konec války v Iráku přispěl k tomu, že akciové trhy po několikaletém propadu od března rychle rostly. Výjimkou nebyla ani ČR. Nejdůležitější problémy, s nimiž zápasí český akciový trh, ovšem přetrvávají. Počet atraktivních titulů, s nimiž se obchoduje na pražské burze, zůstává nízký, ani loni nebyla realizována žádná primární emise akcií. Není jisté, zda rok 2004 přinese obrát k lepšímu.

Hůře se vedlo domácím podílovým fondům. Nižší výnosy dluhopisových fondů vedly k odlivu peněz z tohoto typu fondů. Pokračovaly odkupy ze smíšených fondů, které byly původně založeny pro kuponovou privatizaci. Majetek, který spravují, se celkově zvýšil jen asi o pět miliard korun. V závěru loňského roku vyvolalo rozruch rozhodnutí soudu, který nařídil již otevřenému podílovému fondu Kvanto Kombinovaný ČSOB, aby se přibližně po roce existence znovu přeměnil na investiční fond Zlatý IF Kvanto. Dalším investičním fondům, jejichž otevření rovněž napadl akcionář Jan Vokrouhlecký, zřejmě podobný osud díky změnám legislativy nehrozí. Nový zákon by měl vyřešit i postavení OPF Kvanto Kombinovaného.

Rok akcií a příprav na EU

Doba krachů obchodníků s cennými papíry, které se staly noční můrou řady investorů, je naštěstí pryč. Rok 2003 proběhl v relativním poklidu jako období příprav na vstup země do Evropské unie. Vzrušení tradičně vyvolaly chystané změny legislativy. Od prvního května, tedy se vstupem země do unie, má platit řada nových zákonů včetně dvou nejdůležitějších – zákona o podnikání na kapitálovém trhu a zákona o kolektivním investování. První z nich vyvolává řadu obav. Dobrou zprávou pro domácí fondy je snížení daní z 15 na 5 % od února letošního roku. To by mělo zvednout výnosy některých fondů a jejich atraktivitu pro investory. Snížit je naopak může uvažované zařazení některých finančních služeb k položkám, z nichž se bude platit nejvyšší sazba daně z přidané hodnoty. To by české subjekty vůči zahraničním výrazně znevýhodnilo.

V loňském roce pokračovala koncentrace českého kapitálového trhu, který opustily další subjekty. Proběhly další fúze mezi fondy. Přípravuje se rovněž sloučení dosavadních čtyř institucí do jednotného dohledu nad finančním trhem. V roce 2005 se má nejprve sloučit dozor nad kampeličkami s bankovním dohledem ČNB. O rok později má Komise pro cenné papíry převzít od Ministerstva financí dohled nad pojišťovnami a penzijními fondy. Přesný termín, kdy vznikne jediná společná instituce dohlížející na celý finanční trh, není znám. Spekuluje se o roce 2008.

Ke zvýšení zájmu o domácí kapitálový trh může přispět změna v systému vypořádání obchodů. Misto Střediska cenných papírů, jehož činnost je často označována za neefektivní a drahou, má vzniknout Centrální depozitář. Zjednodušení evidence a vypořádání cenných papírů, kvůli kterému depozitář vznikl, by mělo snížit poplatky, které hradí investoři nebo emitenti cenných papírů. Cílem depozitáře je registrovat a vypořádat obchody s dematerializovanými cennými papíry, a na rozdíl od současnosti také s listinnými cennými papíry. Návrh nového zákona o podnikání na kapitálovém trhu počítá s existencí jediného Centrálního depozitáře pracujícího na základě licence. Mohou o ni požádat i zahraniční instituce.

Problémy českého kapitálového trhu se pokusil shrnout materiál pražské burzy, který vznikl ve spolupráci s Komisí pro cenné papíry. V dopise šéfů čtyř nejvýznamnějších bank působících v ČR se uvádí, že zánik akciového trhu může vést k odlivu úspor ve výši 40 miliard korun a snížení hrubého domácího produktu země asi o 1,5 %.

Komise také zkoumala dopady vstupu do EU na jednotlivé subjekty působící na domácím trhu. Členství v EU umožní, aby v ČR na základě tzv. evropské licence působily zahraniční subjekty registrované v jiné zemi a české naopak v zemích EU. Přinese to větší konkurenci podobně jako nový zákon o kolektivním investování. Ten totiž umožní, aby v ČR vznikaly nové typy speciálních fondů, například nemovitostní. Jsou